ISO 27001-modenhed i staten

Juni 2020

2020

Indhold

1. Indledning

Rapporten behandler resultatet af modenhedsmåling af de statslige myndigheders implementering af den internationale standard for styring af informationssikkerhed, ISO 27001, gennemført i februar 2020.

ISO 27001 er en international standard, der fastsætter bedste praksis for etablering, drift og løbende vedligehold af et ledelsessystem for styring af informationssikkerhed. I medfør af den nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed fra 2018 blev det besluttet at følge op på myndighedernes ISO 27001-implementering hvert halve år frem til 2021. Det blev samtidig besluttet, at myndigheder, der ikke er i mål med ISO 27001-implementeringen, skal forelægge en handleplan for regeringen med henblik på at sikre fuld implementering.

Til brug for de halvårlige opfølgninger har Digitaliseringsstyrelsen udarbejdet et spørgeskema til at foretage ISO 27001-modenhedsmålinger. I målingen angiver myndighederne en egen-vurdering på en modenhedsskala fra 1-5 på syv væsentlige områder af ISO-standarden:

1. Ledelsessystem for informationssikkerhed
2. Politik for informationssikkerhed
3. Ressourcer, kompetencer og bevidsthed
4. Leverandørstyring
5. Risikostyring
6. Måling, audit og evaluering
7. Beredskabsplaner

Der er i målingen fastlagt en norm om, at myndighederne som udgangspunkt skal være på modenhedsniveau 4 på en skala fra 1-5 på alle syv områder for at have implementeret ISO 27001-standarden fuldt ud. Dog kan der være områder, hvor den enkelte myndighed som følge af en risikovurdering har valgt, at modenhedsniveau 3 er tilstrækkeligt.

Nærværende rapport behandler resultatet af målingen, der blev gennemført i februar 2020. Den tidligere anden modenhedsmåling fra 2019 viste, at myndighederne arbejdede aktivt med ISO 27001-standardens områder, men at der stadig udestod et arbejde med implementeringen. Overordnet viser målingen fra februar 2020 fremgang i modenheden hos myndighederne. Målingen viser en stigning fra 35 pct. til 41 pct. af myndighederne, der har opnået fuld implementering af standarden. Samtidig viser målingen, at mens 12,4 pct. af myndighederne har nedjusteret deres modenhed på et eller flere områder har 34 pct. registreret en fremgang i deres modenhed på et eller flere områder.

2. Resultat af målingen for 2020

ISO 27001-modenhedsmåling for februar 2020 viser en overordnet fremgang i arbejdet med implementeringen af ISO 27001-standarden i staten. Få myndigheder har nedjusteret deres modenhed siden seneste måling, mens en del myndigheder har registreret en fremgang i deres modenhed. Samlet set viser målingen, at der fortsat udestår et arbejde med implementering af standarden for største delen af myndighederne, og dermed i staten.

ISO 27001-modenhedsmålingen er gennemført af Digitaliseringsstyrelsen i februar 2020. Målingen blev besvaret af alle 18 ministerområder og i alt 117 statslige myndigheder. Blandt de 117 besvarelser findes både små og store myndigheder med forskellig anvendelse af it-systemer. Alle myndigheder er i forbindelse med målingen behandlet ens og med samme vægt, uafhængigt af den enkelte myndigheds størrelse og brug af it-systemer.

Modenhedsmålingen viser tre centrale resultater ved målingen i 2020 *jf. boks 1*. Generelt viser målingen fremgang i implementeringen af standarden hos myndighederne. Der er en stigning fra 35 pct. til 41 pct. af myndighederne, der har opnået fuld implementering af standarden ift. anden måling for 2019. Samtidig viser målingen, at der er et fald fra 19 pct. til godt 15 pct. af myndighederne, der fortsat er langt fra at opnå fuld implementering og har et modenhedniveau på 1 eller 2 på to eller flere områder af målingen.

Endelig viser målingen, at 12,4 pct. af myndighederne har vurderet sig selv lavere i 2020 end ved anden måling i 2019 på et eller flere områder af målingen. Den efterfølgende dialog med myndighederne giver indtryk af at dette skyldes, dels en fortsat øget erkendelse hos myndighederne af opgavens omfang og kompleksitet, dels omorganisering af informationssikkerheden hos enkelte ministerområder.
Målingen viser hvilke områder myndighederne er henholdsvis mest og mindst modne indenfor, *jf. boks 2*. Målingen for 2020 viser, at det er de samme områder der udfordrer myndighederne, som var tilfældet ved anden måling for 2019.Myndighederne er således fortsat mest modne inden for områderne "Risikostyring", "Ledelsessystem for informationssikkerhed" og "Politik for informationssikkerhed". Det er ligeledes fortsat områderne "Måling, audit og evaluering", og "Leverandørstyring", der udfordrer myndighederne mest til trods for en mindre fremgang i myndighedernes modenhed inden for disse områder.

Boks 1
Centrale resultater af målingen

- Der er en stigning fra 35 pct. til 41 pct. af myndighederne, der har opnået fuld implementering af standarden ift. anden måling for 2019.
- Der er et fald fra 19 pct. til godt 15 pct. af myndighederne, der fortsat er langt fra at opnå fuld implementering med et modenhedsniveau på 1 eller 2 på to eller flere områder af målingen ift. anden måling for 2019.
- 12,4 pct. af myndighederne har vurderet sig selv lavere i 2020 end i anden måling for 2019.

Boks 2
Mest og mindst modne områder

- Myndighederne er mest modne inden for spørgeområderne: "Risikostyring", "Ledelsessystem for informationssikkerhed" og "Politik for informationssikkerhed".
- Myndighederne er mindst modne inden for spørgeområder "Måling, audit og evaluering" og "Leverandørstyring".

Fremgang i implementeringen af standarden i staten

Figur 1 nedenfor viser gennemsnittet af myndighedernes besvarelse fordelt på spørgeområderne i september 2019 og februar 2020. Det fremgår, at der er sket en mindre fremgang på samtlige af spørgeområderne.

Figur 1
Gennemsnit af myndighedernes besvarelse pr. spørgeområde ved anden måling 2019 og første måling 2020

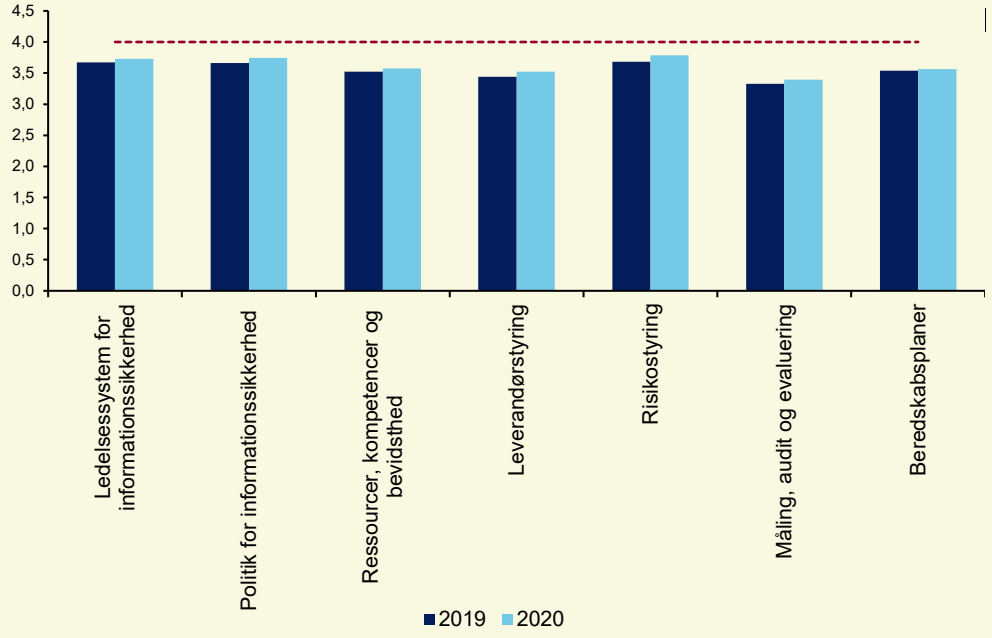

Anm.: Der kan være områder, hvor den enkelte myndighed som følge af en risikovurdering har valgt, at modenhedsniveau 3 er tilstrækkeligt

Figur 2 neden for viser fordelingen af myndigheder på modenhedsniveauer ved anden måling i 2019 og første måling i 2020. Det fremgår, at 48 myndigheder har opnået fuld implementering af standarden med modenhedsniveau 4 eller derover på alle områder, mod 39 myndigheder ved anden måling 2019. 47 myndigheder har opnået mindst niveau 3 på alle områder, mod 45 myndigheder ved anden måling 2019. Endelig er der et fald i antallet af myndigheder, der vurderer sig selv til at ligge på modenhedsniveau 1-2 på to eller flere områder af målingen, med 18 myndigheder i februar 2020, mod 21 myndigheder i september 2019.

Figur 2

Myndighedernes ISO-modenhed ved anden måling 2019 og første måling 2020

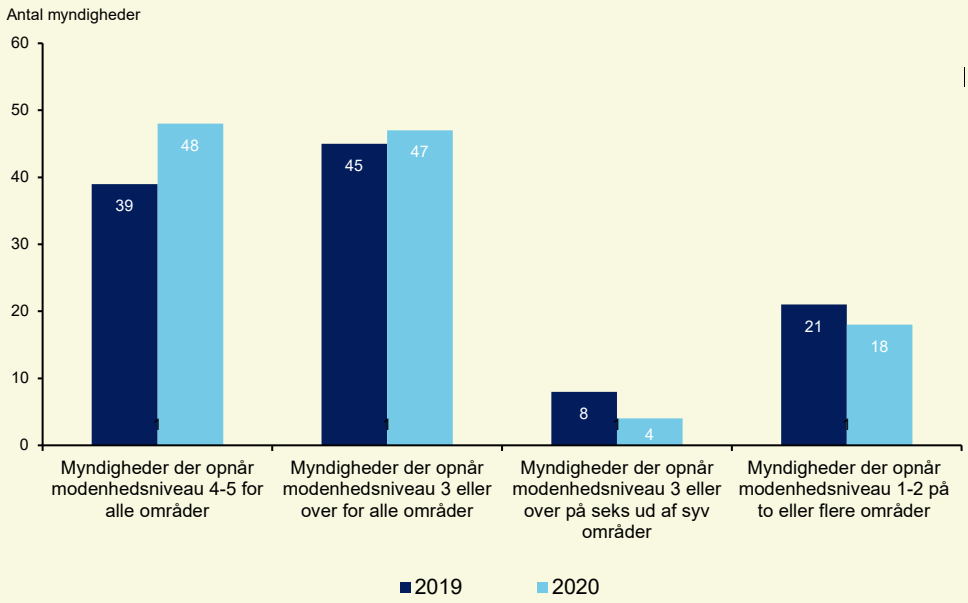

Anm.: Der kan være områder, hvor den enkelte myndighed som følge af en risikovurdering har valgt, at modenhedsniveau 3 er tilstrækkeligt .

Udviklingen i modenheden hos myndighederne

Figur 3 viser den overordnede udvikling i modenheden hos myndighederne fra september 2019 til februar 2020. Figuren viser, at 35,4 pct. af myndighederne oplever fremgang i implementeringen af standarden. Samtidig viser figuren, at 12,4 pct. af myndighederne har nedjusteret deres modenhed i målingen for februar 2020 i forhold til målingen for september 2019. Efterfølgende dialog med myndighederne tegner et billede af, at det blandt andet skyldes en fortsat øget erkendelse af omfanget og kompleksiteten af implementeringen af ISO-standarden. En lavere egen-vurdering kan derfor også ses som et udtryk for en *de facto* modning af myndigheden gennem en mere nuanceret forståelse af de høje krav, der stilles til myndighedernes styring af informationssikkerheden. I tråd med dette har enkelte

ministerområder omorganiseret informationssikkerheden, enten ved at samle eller decentralisere indsatser. Omorganiseringen kan ses som en del af det fortsatte arbejde med at højne informationssikkerheden og tilpasse indsatserne til den enkelte organisation, hvilket kan stille krav til politikker eller procedurer, som på ny skal formuleres, implementeres og evalueres.

Figur 3
Ændring i modenhed fra anden måling 2019 til første måling 2020

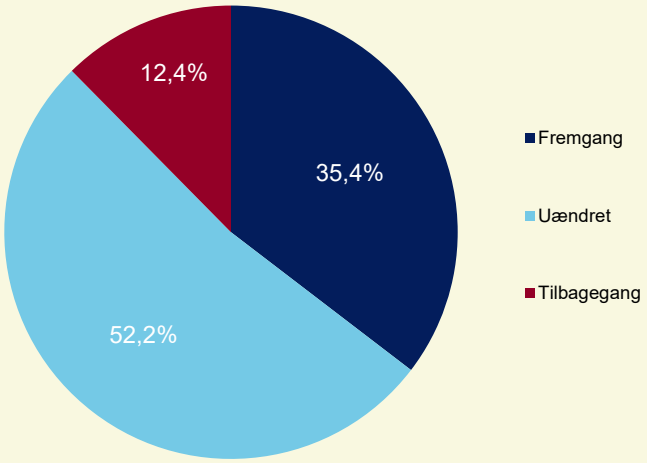

Anm.: Figuren vedrører de myndigheder, der både eksisterede i 2019 og 2020.

Standardens implementeringsgrad i staten

Der udestår fortsat et arbejde med implementeringen af standarden i staten. Figur 4 viser modenheden på hvert spørgeområde på tværs af myndighederne. Grøn markering svarer til den procentdel af myndighederne, der har opnået fuld implementering på det givne område, svarende til niveau 4 eller 5. Gul markering svarer til den procentdel af myndighederne, der nærmer sig fuld implementering, svarende til niveau 3, og rød svarer til den procentdel, der fortsat er langt fra fuld implementering, svarende til niveau 1 eller 2.

Figur 4
Fordeling af myndighedernes svar pr. spørgeområde

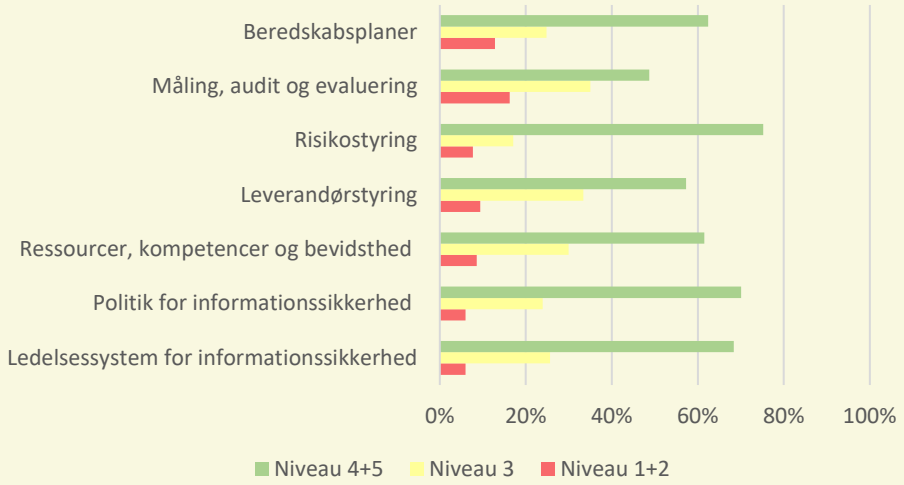

Figuren viser at der fortsat udestår et arbejde med at implementere ISO 27001-standarden i staten. Dette gælder særligt områderne "Måling, audit og evaluering", hvor 51 pct. af myndighederne fortsat ikke har opnået fuld implementering af standarden. Måling, audit og evaluering dækker den løbende opfølgning på de politikker og processer, som implementeres i organisationen og sikrer det fortsat høje sikkerhedsniveau i organisationen. Opfølgningsarbejdet forudsætter, at de processer, der skal måles og evalueres på, er etableret. Det er derfor også naturligt, at "Måling, audit og evaluering" er et af de sidste områder, der implementeres.

Et andet område, hvor der udestår et arbejde, er "Leverandørstyring", hvor 43 pct. ikke har opnået fuld implementering af standarden. Dette område omhandler både krav til og samarbejde med leverandøren omkring sikkerheden i systemer og de processer, der omgiver disse. Udarbejdelsen af den rette politik og de rette processer, involvering af medarbejdere og ledelse, samt opfølgningsarbejdet, er blandt de indsatser, der styrker informationssikkerheden i leverandørstyringen og som kræver en stor indsats fra organisationens side. Endelig er der fortsat godt 38 pct. af myndighederne, der ikke har opnået fuld implementering af standarden inden for området "Ressourcer, kompetencer og bevidsthed". Dette område dækker ressourceallokeringen, kompetenceudvikling af medarbejdere og awareness-aktiviteter og skabelsen af en sikkerhedskultur i organisationen. Sidstnævnte opbygges langsomt og kræver et stort engagement fra de informationssikkerhedsansvarlige og ledelsen. Det er samtidig et område, som styrkes i takt med etableringen af et ledelsessystem og et større organisatorisk fokus på informationssikkerheden.

Figuren viser samtidig, at myndighederne er relativt modne inden for områderne "Risikostyring", hvor 75 pct. har opnået fuld implementering, "Politik for informationssikkerhed", hvor 70 pct. har opnået fuld implementering, og "Ledelsessystem for informationssikkerhed", hvor 68 pct. har opnået fuld implementering. Dette er en naturlig konsekvens af, at områderne er centrale elementer i den tidlige etablering af et ledelsessystem for informationssikkerhed.

For at understøtte myndighederne i deres arbejde med implementeringen af ISO 27001-standarden arbejdes der i regi af den nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed samt i regi af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, løbende på en række initiativer. I år har der været afholdt en Masterclass for ledere i staten, på cyber- og informationssikkerhedsområdet. Derudover afholdes en ISO bootcamp og der udbydes en uddannelse i informationssikkerhed i regi af Digitaliseringsstyrelsens nyoprettede Digitaliseringsakademi. Endeligt planlægges der en informationsindsats på platformen Sikkerdigital.dk rettet mod informationssikkerhedskoordinatorer og andet informationssikkerhedsfagligt personale, der blandt andet arbejder med implementering og opretholdelse af ISO-standarden i organisationer. Som en del af indsatsen opdateres af vejledninger og der udarbejdes nye materialer vedrørende ISO-implementering.

digst.dk